

АЗЫЧЫНЫҢ ГЕДЛӨРИ

Д О В А Р А Т Т А Р

БУ ИЛИН январь айында Һаңтарча, Норман Нормановуи ады ила багылы аман жерлерге кеткенди. Басылым Норманов Ражон Партия Комитетинин ишпачи катоби Адлан Чамбарды, Норманов музееинин директору Логман Бачмыев д. Шмидт адина заводдун директору-жондорун Фригдасынн бригадирини Тагы Тагыявеле бирликте. Ини шабирин Норман Норманов адина иени рајоуну аркысында мейман достугу өвгөлери Јараткы, социализм жарышы Һаңтада мугалим багларман учуни.

Шабрин ие буюк рајоунлардан бирини Норман Нормановуи ады керимчилик.

Бу рајон шабарон хеджи киварди Јердешо до, сабасы кенишидик. Ыштархан шилати Норманов Рајон Партия Комитетинин биринчи катоби В. Абдуллаева бизи мекрибалимдарга гарашылды. В. Абдуллаева рајонку музеефраншизатори, наиджиглери, четиликлерини багында да Чамбарды, Норман Нормановуи адыни гтуру во идтиктара, хтусси етирмалга чыгарды.

Шабри кезмеје чыкканда, гарышмада кениш бир мејдан ачылды. Мејданын дорд тарафи тазн тикелешин билгалара аһатэ олумушчуду. Уинерман да, хтестхана да, кезмет да, магазалар да, чорке-чорке узанан биналар да, сон илдер тивилештирди. Норманов тазн учун бир-бирине кенишир, бир чоку Волга чыккан сайыни доргу узаштырды. Бу мейданга болуучу тазэ Норманов шабирин кучулжуну буюлур, мезгилеги болук но парлаг бајатыны јашадыр.

Шабрин јакынындагы тивилештирме ошол бир завод учалыр. Дорин газма

планформаларынн суюсту Һиссесини итесвал едечке бу наидр муюссого дахил ошанда мекрибалимдарга. Норман Норманов ады ил, дур, еле мейтаншн гадик ки, ул-узу дајанымы дагар ки, иени керитчуду. Норманов ады ил, дур, еле мейтаншн кыралар да аста-аста кермет елајон буюларды иени һудучулукда иени. Заводун директору Алесеј Балишин бизи Азурбајон диландэ салыштылды. Мотлун ошун ие, окуу Бакыда достлары чоқудур, онарлар Һаңшоу адыга саклајдыр. Һтта Вакы учун Һаңарманан бир нево газма гургуусун ишыншеда билависте иштирди еткендишр. Бу завод сифатинде веридиктин сонра иенин Норманов рајонинда, Һтта иенин учун буюк, ие эвоментки мурессе, ошакчадур. Ошун тивилетиндеда башта республикадагы бирликде Азурбајон да иштирине едир, иктисалы мухтаксесилер во мухтапли авандиларды мондирды.

Норманов рајонинда токчэ заводлар, фабриклр дејил, кучу тасуруфатка ошан сохкы во коллар да варды. Ошылардан бири Гарманов ады. Бурага орденли «Астрахански Сохокузур Сохокун Јералдини тасоба рајон муражидини узанда олукчаны бахаларлар балача бир шабар кимди, ошун кучатларин, биналар, баг-багычларын, мезгилеги дејил, Тивилеј истифадого верилик кафеини коллојидни Јердан газмады мукети дејил, Алик чэ хаттадан тивиксе да, һем залкир, һем да дајилга Јараткы. Һаңтаршар зоду, илде курулушчуду. Кафеини мезели да, стоп во ступлары мезгилеги адымды дејил, Алик собини мукети кучеси Гарданышы адылар. «Ылини» адымды мукети дејил, Алик муза калды. Буюк во кениш

бајат наггаларандыр. Һајотэ кирим учун гарига газмаларды, дејирин керулардан кечкен газмачыр. Һајотэ илде бутун нагад гармановларынн керим олар. Һале тикесар, чоку, тымбага фигураларды, биналарды, багычларды, мухтапли авандиларды. Багычада 200 туш гарбюди алыр. Исти, тэмиз, раһат отагалар һар чур шарты вардыр. Диванлар ронкил ишчилерло бозондизилдыр. Ушаклардын мезгилеги, эјленмеси учун лазым олан бутун имекилар Јарданышылдыр. Балача ступларда ошунгагарлар иле эјленон бала ушакларын саядат долу залорин кермет фотобизди.

Тасобини мектеп, моддиндегени, хтестакма, моншот ени, аштек, итабэ магазасы боздыр. Һале Јарашымы, шоркочон ады биналар! Јаи-Јаныш, чорке-чорке дулушчудур. Оларга блахманда олган чучун дејил; мезгиле мезелде бозондизш кениш, ишмыл отагалр, доһилар, еванлар. Сохокун директору, Социалист Эмелі Гарманов Серкеј Алесејевич Бајков - сохокун ишчилер учун тивикти бу биналар бир-бир бие кесторин. О, тучурубуни, агылы, музирин, гурди амык бир адамдыр, тасуруфатлары багында болуучу бозосле диншыр. 60 мине ошуну ошун дорд фермедем басымын оје Јарада билемиз. Сохокун ордон фирмасы да наггаларды салалаво, һар ил доһлетэ 50 мин то гарига тивиле шерилр. Бос машини, һем парун завод, ченин юртурун, 350-дэн чоку комбиняи, трактору, машини вардыр.

Бу тасобинде, сохокун амиссер авандиларынн ошрылмай чэтин иле. Бутун авандиларыи, кабинеттери иле бирликте иени, муасир

мектеп шабар мектептеринин иени бириндан фарктанмир. Ишмыл даһиллар шакимилер, Юрдулар, диварга тасобинде долу ады, сохокун ишчилер шолуш амык етдиран фотобизди иен ајрыкча соркочэ - шучи адытанда саклашыр. Бајков сохокун учун ишлари иле бизи таныш етмеже чышмырды. Мектебон сонра бизи ил тахтабана апарды. Сохокун өз олгари иле гуруб-Јараткын, Јауаш-Јауаш тасуруфатке кенишлендиришн, аылдотгон узар бир Јерда, гумсылыгада белэ кезил бир гезебэ салмак иле наку олмушчуду. Ошун бутун бајаты бурда кемшидиктер, биналарды да бурдидыр, Һтта иваларды да. Мектебон кезерин, биринчи сифинде охужми шакимилердин арасындан бир ушун Јуугуб эмже гармановынн учтуну калды, кула-кула бизи деги ки, ишчилердин фотобте, белэ мектеп во ипурузу да буюндур. Јауаш долмасына бакмајарды, һем коч киши кучачудур, һавасидир, һимшонн иени јем но ташбобускардыр.

Норманов рајонунин садо зоймет адаллары, бозосле ма илаы кочучуларыиш унутулмадыр. Бу керулар заманы ошларан Норман Норманов ады биналарды мектеб бозондизилди. Һајатэ во фотозитин иле маргаланды галын ишчиле олдугучу, сенинчиме Јер-чоку сымгарды. Азурбајон ССР омондари иени саябат кадимин, Норман Һосанзаддин Норманов Һаңтада Јадыды драматик Норманов ады, анимолоринин китоблары Һаңтада оларга мулукат верише до мулукат адымды, Һамы Ваки иле, Норманов рајону иле башлангыч му достуга уркендэ сендилер.

Белэ керулардан бири Норманов коч тасуруфатке техникасы тэмиз авандуудэ оладу. Бу авандуун комсомолчулар бригадаларынн бригадирини Николој Пакове Багында гонга келишэ Тагы Тагыявеле дорбала доһиларды, ошун иле, олларын бир икиси дожаж аркысында; Һтта Тагы Тагыявеле бизи ишчилерге кејмечиди. О, л. Шмидт адина Вакы мезгилегајара заводдун директору-жондорун Фригдасынн бригадирини Тагы Тагыявеле бирликте, дорда ада во мулаты доһлет Кејфидини ишаны иле бурдыр. Николој Пакове до во бригадасынн музеефраншизаторинде соһбог ады. Дожаж аркысында ошакча. Николој Пакове ишчилери иени ошэ Тагы Тагыявеле иле, Һал Јаршы белэ башландыр. Јауаш мектепке келише бир иени рајонку коч бригадирини - Тагы Тагыяве во Николој Пакове имзалаштыды.

Норманов рајонунин Һаңтархан олдугучу музеедэ до ошун ады ила багылы Јерлер тасе-тас гарышмыда, Һаңтада рајонку музейди, кал молко, кал мектебэ, кал мектебэ... Динаршувалык музееинде исе ошн авер едикан етессеишкан... Һале бу рајонку тасобинлеринде Норман Норманов ады биналарды, Рајон марканиздине кениш мејданда исе ошун ады биналарды, музееини ашкылар достугу музееин ачылачылдыр. Һор Јерде Норман Норманов ады иени јашајарчагадыр.

Рајон партия комитетинде Ваки шабарин во Сохокун ады ишчилеринн достугу во социализм жарышы Һаңтада мугалимды кезметке адымды, В. Абдуллаева, А. Чофоров, ие ошле авандилары имзалаштыды. Бу мейданга бизи мунурајонде Һејтини Со.ИИИ Һаңтархан Ивандэ Ивандэ иени иени Ивандэ И. Г. Астафев гебуа етди.

Һаңтарханда, Норманов адына дајаныш рајонку ошондо иле адымды, Һамы гарышмада кет-кеде јакылашыш во доғамалаштыр. Ини рајон музееинде доһиларды, бизи социализм жарышыны во ва социализм жарышыны иенилик олголаренин кенишликте учтуну, мектепке иенилик һадиселериндин бири иени бизим учун гижметки иени.

Инди Вакинын Норманов рајону Һаңтархан шилатини Норманов рајонунин доһиле достугуна Јокуду

ПРИМАНОВ ШАБӨРИНИН УЗУМИ МОЗОРСОСИ.

Фото О. Литвиненко.

Тюфиг МАБМУД